

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ2606	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ (3 ^ο)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	4
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΙ		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές έννοιες, επιστημονικές θεωρίες και ερευνητικά αποτελέσματα στο χώρο των εξαρτήσεων από ουσίες (π.χ. αλκοόλ, κάνναβη, οπιούχα, κτλ.) αλλά και συμπεριφορικών εξαρτήσεων (π.χ. τζόγος, χρήση του διαδικτύου, κτλ.). Οι διαλέξεις εστιάζουν στον ορισμό βασικών εννοιών των εξαρτήσεων, στην παρουσίαση των κλινικών χαρακτηριστικών της εξάρτησης, στους ψυχολογικούς και κοινωνικούς παράγοντες ανάπτυξης και διατήρησης της εξάρτησης, στην θεραπευτική αντιμετώπιση των εξαρτήσεων, και σε σύγχρονες πρακτικές έρευνας στις εξαρτήσεις.

Μετά το πέρας των διαλέξεων οι φοιτητές/τριες αναμένεται να:

- Γνωρίζουν βασικούς όρους γύρω από τις εξαρτήσεις, όπως «εξάρτηση», «αντοχή», «σύνδρομο στέρησης» κ.τ.λ.
- Γνωρίζουν τα βασικά κλινικά χαρακτηριστικά των εξαρτήσεων, όπως π.χ. τα κατά DSM V και ICD – 11 κριτήρια διάγνωσης.
- Έχουν επίγνωση των ψυχολογικών, κοινωνικών και βιολογικών θεωριών που επιχειρούν να εξηγήσουν την φύση του φαινομένου της εξάρτησης και του τρόπου ανάπτυξης και διατήρησης του.
- Γνωρίζουν τα βασικά προγράμματα αντιμετώπισης των εξαρτήσεων όπως προγράμματα υποκατάστασης, θεραπευτικές κοινότητες, κτλ.
- Έχουν επίγνωση κάποιων βασικών εργαλείων έρευνας στις εξαρτήσεις, όπως ερωτηματολόγια χρήσης ουσιών αλλά και σύγχρονες μεθόδους συλλογής δεδομένων όπως η Ecological Momentary Assessment.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αυτόνομη εργασία.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Άλλες:
 - ο Επεξεργασία και διαλογή πληροφοριών.

- Μελέτη βιβλιογραφίας και εκπαιδευτικού υλικού.

3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τους παρακάτω ευρύτερους θεματικούς κύκλους, οι οποίοι θα αναλυθούν επιμέρους στην διάρκεια των διδακτικών εβδομάδων:

- **Ιστορία των εξαρτησιογόνων ουσιών:** Τα ιστορικά και κοινωνικά φαινόμενα που συνέβαλαν στην διάδοση της χρήσης ουσιών, από την αρχαιότητα έως σήμερα.
- **Κλινικά χαρακτηριστικά των εξαρτήσεων:** Βασικές έννοιες της εξάρτησης (αντοχή, σύνδρομο στέρησης, τοξίκωση κτλ) και κλινικά κριτήρια διάγνωσης κατά DSM – 5 και ICD – 11.
- **Εξάρτηση από ουσίες και συμπεριφορικές εξαρτήσεις:** Κατηγορίες ουσιών (π.χ. αλκοόλ, κάνναβη, όπιο) και συμπεριφορών (τζόγος, χρήση διαδικτύου) που προκαλούν εξάρτηση. Βασικοί μηχανισμοί μέσα από τους οποίους οι ουσίες αλλά και κάποιες συμπεριφορές όπως ο τζόγος μπορούν να οδηγήσουν στην εξάρτηση. Κοινά χαρακτηριστικά και διαφορές ανάμεσα σε εξαρτήσεις από ουσίες και συμπεριφορές.
- **Παράγοντες ανάπτυξης και διατήρησης των εξαρτήσεων:** Σύντομη περίληψη του βιολογικού μοντέλου και το ρόλου του εγκεφάλου. Ψυχολογικές θεωρίες (π.χ. Ψυχαναλυτική και Συστημική προσέγγιση). Κοινωνικοί παράγοντες (π.χ. το κοινωνικό περιβάλλον και ο εθισμός ως κοινωνικό φαινόμενο, σε αντιδιαστολή με το βιολογικό μοντέλο). Γνωστική ψυχολογία και ψυχολογία κινήτρων (π.χ. ο ρόλος της προσοχής, της αντίληψης και των κινήτρων στις εξαρτήσεις).
- **Θεραπευτική αντιμετώπιση των εξαρτήσεων:** Μελέτη των διαφορετικών θεραπευτικών προσεγγίσεων, όπως η μείωση της βλάβης (προγράμματα υποκατάστασης), οι θεραπευτικές κοινότητες και οι ομάδες αυτοβοήθειας. Θα εξεταστούν ειδικά θέματα θεραπευτικών προκλήσεων, όπως η λεγόμενη «διπλή διάγνωση» ατόμων με συνυπάρχουσα διαταραχή χρήσης ουσιών και ψυχολογική διαταραχή.
- **Σύγχρονες πρακτικές έρευνας στις εξαρτήσεις:** Εξοικείωση με βασικά ερευνητικά εργαλεία, όπως ερωτηματολόγια χρήσης ουσιών με ευρεία χρήση στην διεθνή βιβλιογραφία (π.χ. Alcohol Use Disorder Identification Test, The Fagerström Test for

Nicotine dependence, Iowa gambling task). Αναφορά σε σύγχρονες μεθόδους καταγραφής και μελέτης συμπεριφορών χρήσης ουσιών, όπως η μέθοδος Ecological Momentary Assessment.

(3) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Παρουσιάσεις Power Point	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες (1.56 ECTS)
	Ανεξάρτητη μελέτη	60 ώρες (2.4 ECTS)
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Σύνολο Μαθήματος 99 (3,96 ECTS) Η αξιολόγηση γίνεται στα Ελληνικά. - Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του μαθήματος (100%)	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία: 1. Παπαρρηγόπουλος, Θ. και Δάλλα, Χ. (2018). <i>Οι Εξαρτήσεις</i>. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης. 2. Ποταμιάνος, Γ. και Γκιτάκος, Β. (2017). <i>Ουσίες Εξάρτησης</i>. Εκδόσεις Παπαζήση. 3. Πουλόπουλος Χ. (2011). <i>Κοινωνική Εργασία και Εξαρτήσεις: Οι κοινότητες της αλλαγής</i>. Εκδόσεις Μοτίβο. Καθώς επίσης και συλλογή άρθρων της διεθνούς βιβλιογραφίας.
--

